

Котвіцька А.А., Тарасенко Д.Ю.

АНАЛІЗ ДІЇ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ДІЯЛЬНОСТІ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

За даними дослідження авторитетної всесвітньої організації Transparency International «Барометр Світової Корупції» (Global Corruption Barometer) за 2016 рік, корупція є однією з найактуальніших проблем для України, й зустрічається в усіх сферах життєдіяльності суспільства і держави. Фармацевтичний сектор галузі охорони здоров'я держави не є винятком.

Метою нашого дослідження є аналіз розповсюдження дії антикорупційного законодавства на діяльність працівників аптечних закладів. При дослідженні нами використані порівняльно-правовий та юридичний методи.

За результатами аналізу Закону України «Про запобігання корупції» нами вивчено поняття корупції, неправомірної вигоди, корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення, окреслено коло суб'єктів, на яких поширюється дія антикорупційного законодавства.

В залежності від суб'єкта, поняття корупції розуміється у двох різних площинах. По-перше, «корупція» – це використання особою наданих їй службових повноважень, пов'язаних з ними можливостей з метою одержання (прийняття, прийняття обіцянки/пропозиції) неправомірної вигоди для себе чи інших осіб. По-друге, «корупція» - надання (обіцянка чи пропозиція надання) неправомірної вигоди особі з метою схилення цієї особи до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

До кола суб'єктів, на яких поширюється дія зазначеного закону належать посадові особи юридичних осіб публічного права, посадові або службові особи(уповноважені на виконання організаційно-розпорядчих чи адміністративно-

господарських обов'язків)юридичних осіб приватного права незалежно від організаційно-правової форми.

Стосовно аптечних закладів, до основних суб'єктів, на які поширюється дія антикорупційного законодавства, належать такі посади працівників: *завідувач, заступник завідуючого та провізор*. До основних обов'язків провізора належить визначення потреби в лікарському засобі, безпосередня реалізація лікарського засобу пацієнту, проведення інформаційної роботи про лікарський засіб, дотримання принципів медичної деонтології.

З метою підвищення попиту на лікарські засоби фармацевтичні компанії вдаються до дій з просування конкретного лікарського засобу, серед яких розрізняють наступні форми та методи: лекції, семінари, тренінги, запрошення на конференції для провізорів (які можуть проходити в інших містах, країнах та фінансуються за рахунок фармацевтичних компаній); подарунки та сувеніри; спонсорство. Вказані форми та методи, насамперед, спрямовані на залучення провізора до процесу надання рекомендацій з використання певного лікарського засобу й інформування пацієнта про переваги саме цього лікарського засобу або конкретного виробника. У такому випадку звертає на себе увагу особливості взаємодії провізора та медичного працівника, який представляє ту чи іншу фармацевтичну компанію. В деяких випадках окремі дії фармацевтичних працівників можна кваліфікувати як отримання неправомірної вигоди. Тому, використання вказаних форм та методів підвищення попиту на свою продукцію фармацевтичними компаніями, з однієї сторони, та прийняття й реалізація таких пропозицій працівниками аптечних закладів, з іншої сторони, може розглядатись як порушення чинного антикорупційного законодавства.

Крім того, на нашу думку, забезпечення власних та комерційних інтересів реалізації лікарських засобів або медичної продукції можуть призводити до суттєвого впливу на вибір й часто невиправдане призначення курсу лікування, що нівелює одну з основних функцій медичного працівника – сприяння раціональному використанню лікарського засобу.